

Poštovani/a,

ravnatelj/ce, učitelji/ce, nastavnici/e i stručni/e suradnici/e,

najprije vam se želimo zahvaliti za napore koje ste podnijeli tijekom protekle godine pri organizaciji i izvedbi nastave u nesvakidašnjim uvjetima rada. Vaša sveukupna podrška našoj djeci od neprocjenjive je važnosti. Želimo da im i dalje ostanete uzor u izgradnji vrijednosti koje krasi naše demokratsko, građansko društvo.

Stoga vam se obraćamo povodom početka nove školske godine 2020./2021. koja će, po svemu sudeći, za sve nas biti jedna od zahtjevnijih.

Argumentirana stručna i javna rasprava je izostala te Vas molimo da ovaj kratki dopis pročitate i uzmete u obzir zabrinutost koju, kao roditelji izražavamo povodom najavljenih mjera vezanih uz *Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19*.

U tu svrhu skrećemo pozornost na nekoliko važnih činjenica vezanih za zaštitu zdravlja i odgovornost koju ćete kao nositelji organizacije i provedbe nastave imati vezano za okvir unutar kojeg ste primorani djelovati.

Najvažnije je pritom imati na umu „**Zdravlje je stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja, a ne puko odsustvo bolesti ili poremećaja.**“ (*Svjetska zdravstvena organizacija*)

S tim u skladu naglašavamo i kako se tijekom proteklih nekoliko mjeseci od početka epidemije bolesti COVID-19 o samoj bolesti saznalo jako puno. Od svih znanstvenih činjenica koje su otkrivene za organizaciju nastave i boravak djece u školama najvažnija je spoznaja **kako djeca nisu ozbiljno ugrožena virusom SARS-CoV-2 niti su prenositelji virusa u mjeri koja predstavlja potencijalnu ugrozu kolektiva što svakako uključuje i nastavni kadar** (*Alasdair PS Munro, Saul N Faust: [Children are not COVID-19 super spreaders: time to go back to school](#); Arch Dis Child July 2020 Vol 105 No 7.*)

Zabrinjavajuće su mjere koje kontinuirano mogu održavati razvijanje straha – u ovom slučaju straha od bolesti. Tim više što, ponavljamo, djeca ovom bolešću nisu ozbiljno ugrožena niti predstavljaju potencijalni rizik za okolinu. Djeci je za normalan rast, razvoj i sveukupno zdravlje potrebna sigurna i stabilna okolina u kojoj se neće poticati socijalno otuđenje i ograničavanje

kontakta s vršnjacima. Svako ograničenje kretanja i poticanje socijalne otuđenosti ostavlja trajne tragove na psihofizičko zdravlje djeteta.

Poticanju i kontinuiranom razvijanju straha svakako doprinosi i inzistiranje na nošenju kirurških i platnenih maski. Dugotrajno i nepravilno nošenje maski može imati negativan učinak po zdravlje kako je navedeno i na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ). Obzirom na njihovu potencijalnu štetnost, postoje i skupine ljudi koje su, prema preporukama HZJZ, izuzete od nošenja iste.

Iz službene objave HZJZ izdvajamo sljedeće (<https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/tko-ne-treba-nositi-masku-izuzece-od-obveze-nosenja-maske/>):

„Iritacija kože lica - Ponekad se nakon dužeg nošenja maski mogu javiti promjene na koži lica, posebno kod ljetnih vrućina. U takvim slučajevima neophodna je dosljedna higijena lica i pravilno nošenje maske:

- *operite lice nježno sapunom i vodom, i to dva puta dnevno*
- *zamijenite masku ako je vlažna ili oštećena*
- *nosite masku preko nosa i usta – ne samo preko usta*

U slučaju jače izraženih promjena na koži lica, javite se liječniku obiteljske medicine ili pedijatru.“

Uzimajući u obzir objektivne okolnosti na terenu, nerealno je očekivati da će djeca maske nositi na propisani način čime se višestruko povećava opasnost po njihovo zdravlje.

Osim lokalnih iritacija kože poznate su, i u znanstvenoj literaturi opisane, i druge štetne posljedice, primjerice sniženja razine kisika u krvi s nizom vezanih komorbiditeta koji uvelike narušavaju kvalitetu života, a ponekad i s fatalnim ishodom.

Hrvatska udruga roditelja aktivista (HURA), zalaže se za promicanje, očuvanje i zaštitu prava djece i roditelja, pružajući im podršku kroz razne aktivnosti informiranja i djelovanja, te edukaciju na području temeljnih sloboda i ljudskih prava s posebnim naglaskom na pravo na zdrav život i pravo osobnosti.

Veliki broj roditelja izražava opravdanu zabrinutost najavom prethodno navedenih mjera čije je provođenje potencijalno devastirajuće po fizičko i psihičko zdravlje djece, a pritom i nije dokazano učinkovito za deklariranu svrhu.

Jedine mjere koje dokazano učinkovito umanjuju mogućnost zaraze brojnim respiratornim patogenima pa tako i SARS-CoV-2 uključuju:

- Pravilno i redovito pranje ruku sapunom i vodom
- Izbjegavanje diranja lica prljavim rukama (nosa, očiju i usta)
- Prekrivanje nosa i usta maramicom ili savijenim laktom prilikom kašljanja i kihanja
- Izbjegavanje bliskog fizičkog kontakta s osobama koje imaju simptome respiratorne infekcije ili vrućicu.

Napominjemo da ste pri donošenju odluka koje se tiču sveukupne dobrobiti naše djece, a koje se odražavaju i na društvo u cjelini, dužni postupiti s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka) u skladu s etičkim kodeksom i pravilima ponašanja.

Podsjećamo da navedeno predstavlja skup načela i standarda kojima se štite i promiču prava i slobode te obveze i odgovornosti učitelja i stručnih suradnika kao neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti, te ostalih radnika škole u cilju i svrsi stvaranja ozračja u kojemu je svim djelatnicima i korisnicima usluga škole omogućen nesmetan osobni razvoj, stjecanje i širenje znanja u skladu s njihovim sposobnostima, promicanje najviših etičkih vrijednosti te unapređenje i očuvanje osobnog ugleda i dostojanstva, ugleda učiteljske profesije i ugleda škole.

Promicanje etičkih vrijednosti Kodeksa je obveza kako svih djelatnika škole, tako i učenika, roditelja i drugih korisnika usluga škole.

Pomno razmatrajući problematiku najave nekih mjera od kojih ističemo nošenje maski te poticanje socijalne otuđenosti, kod učenika u školama s pravnog, medicinskog i etičkog aspekta dolazimo do zaključka kako se istim narušavaju ljudska prava zajamčena Ustavom

Republike Hrvatske i Međunarodnim konvencijama, iskorištavaju učenici, vrijeđa se njihovo ljudsko dostojanstvo, uznemirava ih se i zastrašuje, vrši se zlouporaba autoriteta i dopušta da osobni interesi i odnosi utječu na etično i profesionalno obavljanje radnih obveza, krše se pravni propisi što su, najblaže rečeno, krajnje neprihvatljiva ponašanja.

Obzirom na svetu dužnost odgoja i obrazovanja naše djece koju dijelite s nama roditeljima te odgovornost koju imate prema svojim zaposlenicima, posebno sveukupnom društvu, a u svrhu prevencije mogućih konfliktnih situacija i sudskih postupaka prema odgovornim osobama, apeliramo da pri odluci o organizaciji i provedbi nastave u svojoj ustanovi uzmete u obzir sve navedeno kako bi zaštita zdravlja učenika i zaposlenika bila sveobuhvatna i u skladu sa standardima Svjetske zdravstvene organizacije te Međunarodnim konvencijama kojima se štiti primat ljudskog bića.

Zagreb, 30.kolovoza, 2020.

Srdačan pozdrav,

dr. sc. Alma Demirović, dr. med.

predsjednica HURA-e